

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XVII, številka 4, april 2012, ISSN 1318-797X

Ljubljana

23, 48
56. Pohod ob žici

4
Razgrnjen
dopolnjeni osnutek
sprememb
in dopolnitev
izvedbenega
dela Občinskega
prostorskega načrta

16
Mestni redarji –
partnerji pri
zagotavljanju reda in
varnosti

40
Rezultati nadzora
pitne vode 2011

Ljubljana

Praznovanje herojske zgodovine

Slovesna prisega župana Zorana Jankovića	2
Akad. Ciril Zlobec: Praznovanje herojske zgodovine	3
Tomaž Souvan: Razgrnjen dopolnjeni osnutek sprememb in dopolnitev izvedbenega dela Občinskega prostorskega načrta	4
Mestni nagrajenci s področja varstva pred nesrečami	6
Jubilejno leto Kinološkega društva Ljubljana	7
Emi Vega: Gospodarski potencial kreativnih industrij	8
Ana Ambrož Strle: Kulturni inštituti v Ljubljani I	10
Uršula Cetinski: Gledališki festival Prelet	12
Marjana Lavrič: MUZA – festival knjige in umetnosti	13
J. K.V.: Ljubljanske razglednice	14
Nada Beznik: Ana Hribar, igralka	15
Nova strategija mestnega redarstva	16
Staša Cafuta Trček: Vtisi tujih popotnikov o Ljubljani	19
Predstavitev dela Zdravstvenega doma Ljubljana	20
Pohod po Poti spominov in tovarišva, 70 let od zapore Ljubljane	23
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Mirjane Ribič	27
Četrtni razgledi	28
Mag. Maruška Markovčič: Nepremična etnološka dediščina Ljubljanskega podeželja	34
Emi Vega: Barje – dragocen delujoči ekosistem	36
Vita Kontič: Zrak v Ljubljani – stanje, trendi, ukrepi	38
Dr. Brigita Jamnik, Marjetka Žitnik: Rezultati nadzora pitne vode 2011	40
Ljubljanske novice	42
Okoljske meritve	47
Program 56. Pohoda ob žici	48

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Pohodniki pri Koseškem bajerju,
foto: arhiv MOL

Spodaj: Mestni redar pomaga občanki,
foto: Dunja Wedam

Fotografija na strani 3

Akademik Ciril Zlobec, foto: arhiv MOL

Avtorica nepodpisanih besedil
je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj:
podžupan v začasnem
opravljanju funkcije
župana Aleš Čerin.
Uredniški odbor: Mitja
Meršol (predsednik),
Tjaša Ficko, Vesna Kos –
Bleiweis, mag. Anže
Logar, Stanka Ritonja.
Odgovorna urednica
in lektorica: Nada Šumi,
kontakt: 041/737 863,
glasilo.ljubljana@ljubljana.
si. Avtorica logotipa:
Petra Černe Oven,
Studio ID, Oblikovalska
zasnova: Miljenko Licul.
Naslov uredništva:
Glasilo Ljubljana, Mestni
trg 1, Ljubljana. Tisk:
Set d.o.o., Grafična
priprava: Lupa design.
Naklada: 121.000 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Ne le pesnikom (vseh starosti) in mladim ljudem že sama beseda maj pomeni veliko več kot koledarski pojem, je pravi sinonim nečesa pozitivnega, ohrabrujočega, preroditvenega. Lahko bi rekli: Slovencem še posebej, saj se nam je v tem času dogaja kar nekaj velikih praznikov, ki so nepremakljivo dejstvo naše nacionalne zgodovine ter naše zgodovinske in civilizacijske vpetosti v čas in prostor, ki sta naša usoda in dediščina.

S praznovanjem prvega maja imamo od časa do časa nekaj »interpretativnih« težav s tehtanjem, ali gre za razredno (delavski) praznik, za ideološko obarvano reminiscenco na nekaj, kar naj bi v naši postmoderni družbi izgubilo že ves smisel. Ali pa nam gre za novo, našemu času in razmeram primerno posodobitev treh klasičnih zahtev prvomajskih čikaških stavkajočih pred več kot sto leti – za naravne pravice do pravičnega, »tristopenjskega« delovnega dne (8+8+8), ki naj bi poleg pravice do uzakonjenega osemurnega delovnika zagotavljal tudi človeka dostojen čas za počitek, za izobrazbo, za razvedrilo, za vse tisto, kar nam kot nerazdružljiva trojnost družbenega in osebnega šele omogoča človeka dostojno življenje. Če je bila ta zahteva ob svojem rojstvu še revolucionarna razredna zahteva stavkajočih delavcev, je v našem času postala že etični imperativ družbe, civilizacije. In pri nas Slovencih se je prav z mislijo, da je etično utemeljena družba možna, uveljavil prvi maj kot sproščeno praznovanje našega pozitivnega odnosa do življenja.

Ljubljana, mesto heroj, že leta odmevno ohranja to prvomajsko pozitivno razpoloženje in ga skuša ohraniti v nas vse do velikega slovenskega in svetovnega praznika zgodovine – 9. maja, dneva osvoboditve. K tema dvema praznikoma s ponosom prištevamo slovenski veliki preludij v upor proti okupatorju. Prav je, da tudi ta praznik ohranjamo v svoji zavesti, v svojem zgodovinskem spominu, pa naj ga, glede na svoje intimno razpoloženje vsakogar izmed nas, imenujemo faktografsko kot 27. april – brez prilastka sicer neovrgljive zgodovinskosti ustanovitve OF, ali kot dan upora proti okupatorju. In z nič manjšo zgodovinsko samozavestjo sodi v ta sklop praznikov kot sklepno nacionalno zgodovinsko dejanje tudi bližnji dan državnosti.

Vsekakor izjemna zgostitev praznikov, ki jim, žal, pogosto povsem po nepotrebnem spet in spet jemljemo mero njihove zgodovinske dejanskosti, namesto da bi jih doživljali kot priložnost za razmislek o našem vsakokratnem odnosu do njih, ko se kot dediči svojih prednikov in svoje preteklosti skušamo trdneje umestiti z današnjo razrvano dušo in razbolelim srcem svoje zgodovinske podobe. Ker naša zgodovina – z izjemo narodnoosvobodilnega boja – ni opazneje vgrajena v svetovni tok, jo radi sproti prilagajamo trenutnim domačim potrebam. Kot na primer v teh dneh vprašanje, kaj nas bolj določa, (nacionalna) kultura ali globalni kapital. Kaj je bilo in naj bo prednostno za našo jutrišnjo zgodovino. Tudi ob praznikih, morda takrat še posebej, radi popravljamo (»posodabljam«) svojo zgodovino, pogosto v najbolj neprimerni obliki, tako da drug drugega krivimo za vse neuspešnosti v našem vsakdanju z zlorabo zgodovine, z omadeževanjem njene čistosti, njenih visokih ciljev, z izdajo njenih idealov.

Namreč: zmerom bomo v stiski, moralni, politični in strokovni, če bomo svojo sprotost življenja merili, sodili, presojali in obsojali v soočanju z najvišjimi zgodovinskimi vzponi. Zgodovina, vredna tega imena, je v logiki našega življenja le trenutek, pa čeprav je trajal, kot NOB, polna štiri leta. Nепrecenljivo dragocen trenutek, ki nas prav v stiski, malodušju, v razočaranjih, individualno kdaj celo v obupu, lahko navdaja z zavestjo, česa smo bili mi ali naši predniki tudi v najtežjih razmerah sposobni narediti, s kakšno dejansko in etično držo s(m)o znali premagovati nepremagljivo. Ta spomin in ta zavest nam morata biti v oporo v vsakokratni stiski, tudi spodbuda in kačipot izhoda iz zagate. Naj nam bodo torej letošnji aprilsko-majski prazniki priložnost za sprostitve duha in telesa, priložnost za trezen, poglobljen razmislek o tem, kaj smo in kaj zmoremo biti v času naše tokratne vsakdanosti – z ohrabrujočo mislijo na pozitivne zgodovinske trenutke, ko nam je uspelo biti več, kot se nam danes zdi človeško mogoče.

Povrnimo si, pa ne le za praznike, več veselja do življenja, dovolj volje do večjega samospoštovanja, ki je v sedanjih težkih eksistencialnih razmerah pri nas in v svetu že nevarno načeto.

Praznujmo samozavestno, veselo. In, kajpak, z razlogom.

Akademik Ciril Zlobec

O rezultatih nadzora pitne vode

Dr. Brigita Jamnik, Marjetka Žitnik

Upravljalcem vodovodnih sistemov zakonodaja nalaga obveznost priprave letnega poročila o skladnosti pitne vode do konca marca za preteklo leto. Poročilo je namenjeno ustanovam, ki bdijo nad zdravstveno ustreznostjo pitne vode, obenem pa tudi javnosti, ki ima pravico biti o tem obveščena. Obvezna analiza stanja preteklega leta pa je tudi priložnost za upravljalce vodovodnih sistemov, da veliko množico podatkov, pridobljenih v času enega leta v okviru notranjega nadzora in državnega spremljanja pitne vode z meritvami, ponovno celovito pregledamo.

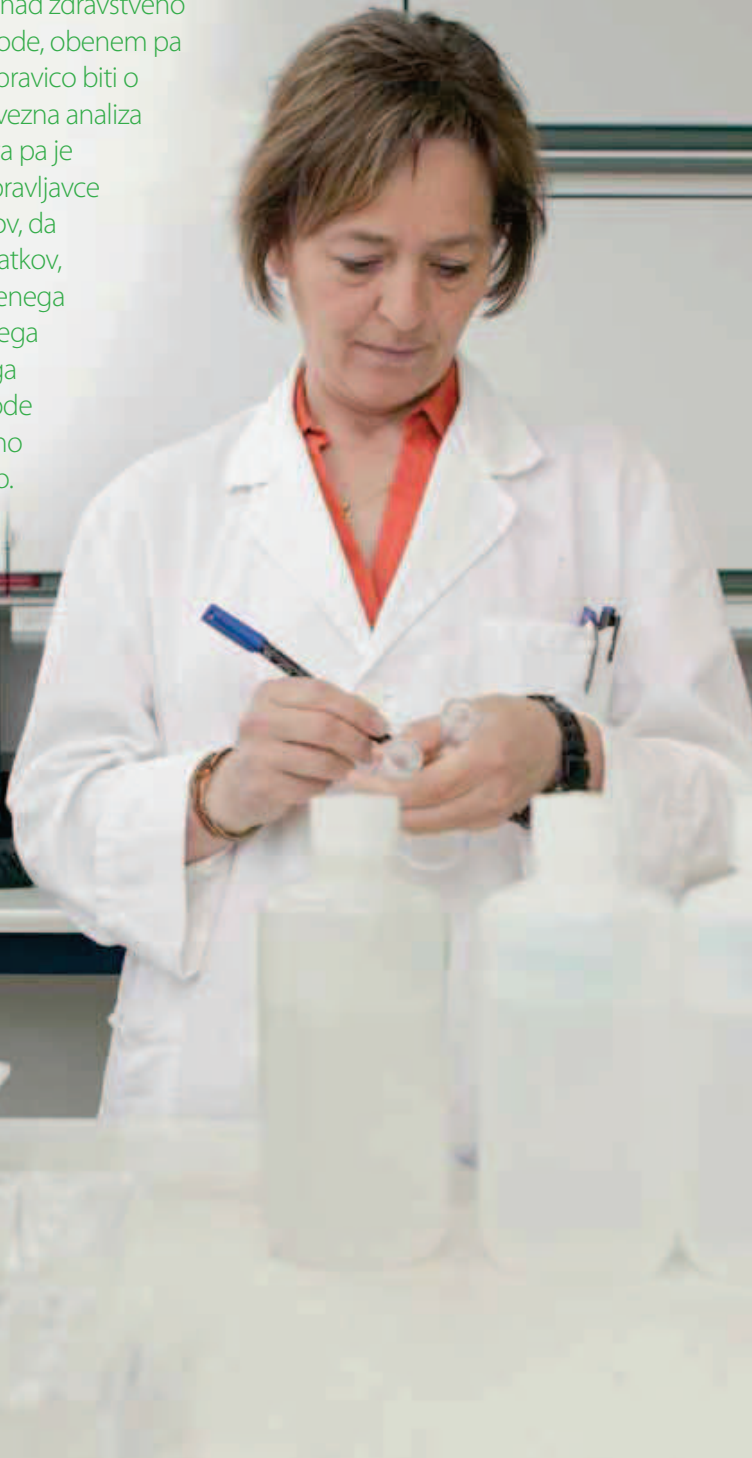

Foto: arhiv Vo-Ka

Laboratorijsko osebje analizira tisoče vzorcev in desetisoče parametrov letno.

V nadaljevanju se bomo posvetili ugotovitvam notranjega nadzora nad pitno vodo v letu 2011 za vodovodne sisteme v Mestni občini Ljubljana, ki jih JP Vodovod-Kanalizacija upravlja ali pogodbeno vzdržuje. To so centralni vodovodni sistem Ljubljana ter lokalni vodovodni sistemi Lipoglav, Mali Vrh pri Prežganju, Prežganje in Šmarna gora.

Organoleptične lastnosti pitne vode

V vseh oskrbovalnih sistemih v našem upravljanju ima pitna voda primerne organoleptične lastnosti, saj obarvanost, neprijeten vonj in okus ter morebitno vsebnost vidnih delcev zaznavamo le občasno v hišnih vodovodnih omrežjih po pritožbah strank, pojav pa v večini primerov ne pomeni zdravstvenega problema in ga je mogoče odpraviti z ustreznim vzdrževanjem hišnega vodovodnega omrežja. Občasno prenizke pretoke zaznavamo tudi na javnem vodovodnem omrežju. V tovrstnih primerih na teh območjih javno vodovodno omrežje spiramo pogosteje. Na oskrbovalnih območjih vodarne Brest in v lokalnih vodovodnih sistemih ima pitna voda vonj po dezinfekcijskem sredstvu, z izjemo Šmarne gore, kjer se uporablja UV dezinfekcija.

Fizikalne, kemijske in mikrobiološke lastnosti pitne vode

PH vrednosti pitne vode se v povprečju gibljejo okoli 7,5, kar je za pitno vodo običajna vrednost. Voda zato ni korozivna. Temperatura virov podzemne vode se giblje okrog 11 °C, v vodovodnem omrežju pa se kljub vgradnji na 1,2 do 1,5 m, pa tudi globlje pod tlemi, pozna vpliv letnih časov. V zimskem obdobju se temperatura pitne vode pri uporabnikih spusti tudi pod 8 °C, v poletnem obdobju pa se dvigne tudi nad 20 °C. Električna prevodnost pitne vode je merilo za mineralizacijo vode, njena vrednost pa je odvisna od koncentracije raztopljenih elektrolitov. Najnižje vrednosti zaznavamo pri vodnih virih, kjer se voda kratek čas zadržuje v vodonosniku (Jarški prod, okrog 400 µS/cm), najvišje vrednosti pa v vodarni Brest in Hrastje (nad 500 µS/cm). Skupna trdota pitne vode se giblje v povprečju od 14 do 18 nemških stopinj, na lokalnih sistemih pa (Prežganje) za kakšno stopinjo ali dve več. Amonij in nitrit se zaznavata pod ali na ravni meje določanja kvantitativne metode, torej so njune koncentracije zanemarljive. Če te lastnosti povežemo še z mikrobiološko ustreznostjo virov pitne vode, lahko ugotovimo, da je vpliv fekalnega onesnaženja še vedno majhen. Najnižje vrednosti nitrata zaznavamo na lokalnih vodnih virih, kjer ni vpliva

v letu 2011

Povzetek letnega poročila o skladnosti pitne vode na oskrbovalnih območjih Mestne občine Ljubljana za leto 2011

VODOVODNI SISTEM	OSKRBOVALNO OBMOČJE	MIKROBIOLOŠKA PRESKUŠANJA						FIZIKALNO-KEMIJSKA PRESKUŠANJA				
		Odvzeti vzorci		Neskladni vzorci		Neskladni vzorci <i>E. Coli</i>		Odvzeti vzorci		Neskladni vzorci		
		redni	občasni	redni	občasni	redni	občasni	redni	občasni	redni	občasni	parameter
LJUBLJANA	KLEČE	781	8	10	0	1	0	149	8	0	0	/
LJUBLJANA	HRASTJE	163	0	0	0	0	0	12	0	0	0	/
LJUBLJANA	BREST	505	3	0	0	0	0	90	3	0	0	/
LJUBLJANA	JARŠKI PROD	229	4	4	0	0	0	63	4	0	0	/
LJUBLJANA	ŠENTVID	156	4	1	0	0	0	37	4	0	0	/
LJUBLJANA	HRASTJE, JARŠKI PROD	117	4	4	0	0	0	28	4	0	0	/
LJUBLJANA	KLEČE, BREST	111	4	6	0	2	0	28	4	0	0	/
LJUBLJANA	KLEČE, HRASTJE, JARŠKI PROD	69	4	2	0	1	0	17	4	0	0	/
LJUBLJANA	KLEČE, HRASTJE, JARŠKI PROD, BREST	153	3	2	0	0	0	23	3	0	0	/
LIPOGLAV	LIPOGLAV	42	1	0	0	0	0	38	1	0	0	/
PREŽGANJE	PREŽGANJE	65	1	0	0	0	0	66	1	3	0	motnost
MALI VRH PRI PREŽGANJU	MALI VRH PRI PREŽGANJU	26	1	0	0	0	0	25	1	0	0	/
ŠMARNNA GORA	ŠMARNNA GORA	46	1	0	0	0	0	42	1	0	0	/
SKUPAJ		2463	38	29	0	4	0	618	38	3	0	/

Opombe: parameter – parameter, ki povzroča neskladnost.

kmetijstva in urbanizacije in lahko zasledujemo koncentracijo nitratov na ravni naravnega ozadja (Lipoglav, 3 mg NO₃/L). Najvišje koncentracije nitratov pa so na območjih intenzivne poselitve in kmetijstva (Hrastje). V centralnem vodovodnem sistemu Ljubljane se koncentracija nitrata sicer giblje v velikem razponu od 10 do 20 mg NO₃/L, a daleč pod mejno vrednostjo 50 mg NO₃/L. Klorid kot kazalnik antropogenega onesaženja kaže intenzivnejše vplive na vodne vire, kadar ti ležijo v bližini prometnic (Šentvid, Hrastje, 24 mg/L), v povprečju pa so vrednosti več kot 10-krat pod mejno vrednostjo 250 mg/L. Sledi težkih kovin (kadmij, svinec) pri uporabnikih zasledimo le v sledovih in kot posledico uporabe armatur in hišnega vodovodnega omrežja, saj vodni viri ali javno vodovodno omrežje ne predstavljata njihovega izvora. Izjema med kovinami je krom, katerega sledi so lokalno vsebovane tudi v virih (7 µg/L), a so v splošnem več kot 10-krat nižje od mejne vrednosti 50 µg/L. Trihalometani so na območjih, kjer se uporablja dezinfekcijsko sredstvo na osnovi klora, na koncentracijski ravni nekaj mikrogramov/L, mejna vrednost pa znaša 100 µg/L. Kljub razvpiti temi o organskih onesaževalih izpred nekaj let, pri čemer imamo v mislih predvsem pesticide, pa je potrebno poudariti, da je v naboru skoraj 60 redno nadzorovanih pesticidov in metabolitov, pa tudi drugih organskih spojin (npr. naftnega izvora) velika večina takih, ki jih nad mejo določanja kvantitativnih metod na ljubljanskem območju v letu 2011 nismo zaznali. Še več, zaznali jih nismo nikoli doslej.

Še pijemo dobro vodo.

Kako naprej?

Kljub tej ugotovitvi pa je potrebno priznati, da so sledi nenadzorovane rabe rastlinskih zaščitnih sredstev izpred desetletij v okolju še vsebovane in bodo še desetletja dolgo. Aktualna raba rastlinskih zaščitnih sredstev ob pravilnem ravnanju ne sme povzročiti njihove čezmerne koncentracije v pitni vodi. Stalno tveganje pomeni morebitna nepravilna raba teh sredstev, zato se posvečamo intenzivnemu nadzoru in se zavzemamo za večjo omejitev rabe pesticidov, kot je na vodovarstvenih območjih trenutno dovoljena. Seveda je izrednega pomena, da sedanje omejitve rabe prostora vzdržijo pod pritiski različnih interesov, sicer bodo dobre lastnosti ljubljanske pitne vode čez čas samo še zgodovinska zanimivost.

Kaj nam sporočajo formalne preglednice?

Še nekaj števil iz preglednice. Na vseh oskrbovalnih območjih v Mestni občini Ljubljana v letu 2011 smo v okviru notranjega nadzora odvzeli 2.463 vzorcev za redna in 38 vzorcev za občasna mikrobiološka preskušanja, 618 vzorcev pa za redna fizikalno-kemijska preskušanja in prav tako 38 za občasna. Občasna obsegajo razširjen nabor parametrov. Le 29 vzorcev, kar je 1,2%, je bilo mikrobiološko neskladnih, in trije zaradi pojava motnosti na lokalnem sistemu Prežganje. Na centralnem vodovodnem sistemu pa neskladnosti fizikalno-kemijskih parametrov nismo opazili.

Kje najdemo podatke?

Rezultati občasnih preskušanj od leta 2005 naprej so objavljeni na spletnem mestu www.vo-ka.si, v rubriki Kakšno vodo pijemo?, kjer so objavljena tudi letna poročila o skladnosti pitne vode. Obveščanju o tej stalno aktualni temi smo namenili tudi vsebino naše zadnje zloženke *Pitna voda v letu 2011*, ki jo prav tako najdete na spletu v meniju Informacije, Izobraževalna gradiva. V primeru, da bi jo želeli prejeti v tiskani obliki, nam pošite na e-naslov voka@vo-ka.si.

PORAVNATI JE TREBA NEPLAČANE RAČUNE ZA VODO

V Javnem podjetju Vodovod-Kanalizacija se iz leta v leto kopiči več neplačanih računov, vedno večje pa so tudi potrebe po sanaciji vodovodno-kanalizacijskega omrežja. Analize namreč kažejo, da zaradi dotrajanosti omrežja prihaja do velikih izgub vode. Predvolilna zaveza v letu 2010 Mestni občini nalaga, da na nekaterih področjih omrežje zgradi tudi na novo. Te obveznosti oskrbnika s pitno vodo so razlog za pravkar sprejeto dopolnitev *Odloka o oskrbi s pitno vodo*, ki predvideva odklop vode neplačniku, »če ne poravna računa za opravljeno storitev javne službe niti v roku petnajstih dni po prejemu opomina pred prekinitvijo dobave vode in je odklop mogoč le temu uporabniku brez posledic za uporabnike, ki so poravnali račun za storitev javne službe«. Ob tem velja opozoriti, da je voda, ki postaja najdragocenejša dobrina 21. stoletja, pri nas še vedno bistveno cenejša kot drugod po Evropi, Ljubljana pa je tudi redka evropska prestolnica, kjer še vedno pijemo neoporečno pitno vodo iz pipe.